LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Datum 4740–2026
2026-11-16

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över kärnkraftsutredningens slutbetänkande Ny kärnkraft – moderna regler för beredskap och skadeståndsansvar

Er beteckning: KN2026/01512

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Hallands län tillstyrker utredningens förslag om att underlätta för ny kärnkraft och stärka kärnenergiberedskapen i Sverige. En robust beredskap är avgörande för att skydda befolkning, samhällsviktig verksamhet och skapa förutsägbarhet för berörda aktörer.

För att säkerställa likvärdig beredskapsplanering över hela landet är det dock nödvändigt att beakta de skilda förutsättningarna mellan län, både för nyetableringar och befintliga kärnkraftsområden. Länsstyrelsen betonar därför vikten av:

- **Tydlig nationell vägledning** för att säkerställa likvärdig beredskap,
- **Flexibla tidsramar** för uppbyggnad av beredskap, anpassade efter lokala förutsättningar,
- **Tydliga finansieringslösningar** som täcker faktiska kostnader,
- **Samordning** mellan länsstyrelser, särskilt i gränsområden med överlappande beredskapszoner.

Geografiska förutsättningar och likvärdig beredskap

Förutsättningarna för kärnenergiberedskap varierar mellan län, beroende på om det rör sig om nya eller befintliga anläggningar. Även mellan kärnkraftslän skiljer sig behoven åt – exempelvis gällande befolkningsunderlag i beredskaps- och planeringszoner. Olika krav på omfattning och behov, ger även en påverkan utifrån ett ekonomiskt och resursmässigt perspektiv.

För att undvika ojämlikheter i genomförandet behövs nationell vägledning, särskilt när det gäller att beredskap ska ha ”förberetts i tillräcklig utsträckning” inför provdrift.[1] Länsstyrelsen ställer sig positiv till att provdrift inte tillåts förrän beredskapen är på plats, dock finns ett behov av vägledning så att den processen blir likvärdig oavsett var i Sverige en ny anläggning byggs. I avsnitt 6.3 konstaterar utredningen att bedömningen av vad som utgör tillräcklig beredskap bl.a. baseras på ett fastställt program för räddningstjänst, utpekade beredskaps- och planeringszoner, utdelade jodtabletter etc. Länsstyrelsen anser att det är av lika stor vikt att även förmågan att verkställa planeringen finns i samband med att länsstyrelsen meddelar att beredskapen är förberedd i tillräcklig utsträckning. Länsstyrelserna behöver även förstärkt samordning, särskilt i gränsområden där beredskapszoner överlappar mellan län. Detta för att säkerställa en enhetlig och effektiv beredskap över länsgränserna, framför allt om det blir aktuellt med utbyggnad av beredskap i flera län.

Tid och resurser för uppbyggnad av beredskap

Uppbyggnad av kärnenergiberedskap är en omfattande process som kräver betydande tids- och resursinsatser, särskilt i områden utan tidigare erfarenhet av kärnkraft. Kommunikation är central för förankring och långsiktigt fungerande beredskap – både internt och externt.

För nya lokaliseringar behövs ingående förberedelser, inklusive:

- Rekrytering och utbildning av personal,
- Etablering av kontaktvägar och rutiner,

[1] Förslag till 9 c § lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.

- Planering och genomförande av övningar

Höjd beredskap

I dagens omvärldsläge står många myndigheter och aktörer inför höga krav att bygga upp nya förmågor. Vid nyetableringar kommer prioriteringar behöva göras av ett ytterligare komplext scenario. Det är därför centralt att alla berörda aktörer ges tillräcklig tid för att utveckla sin förmåga.

Utredningen saknar en fördjupad analys av hur beredskapen för radiologiska nödsituationer ska anpassas vid höjd beredskap och krig. Det är svårt att bedöma de specifika kostnader som tillkommer för kärnenergiberedskapen om ett väpnat angrepp skulle utgöra det dimensionerande scenariot. Därför går det inte att utesluta att beredskapen medför ökade kostnader för länsstyrelserna.

Det bör utredas vidare vilka kostnader en anpassning av beredskapen för radiologiska nödsituationer vid höjd beredskap och krig medför, samt hur dessa kostnader bör finansieras.

Beredskapsavgift

De pågående förändringarna, exempelvis nya rutiner och metoder för jodtabletter, kan medföra högre kostnader än vad som hittills beräknats. Länsstyrelsen anser att beredskapsavgiften måste utformas så att den:

- Möter faktiska kostnadsökningar i samhället,
- Täcker initiala investeringar för att bygga upp beredskap från dagens nivå.

Länsstyrelsen vill betona att förvaltningskostnaderna – särskilt personalkostnader för planering, övning och beredskap – måste följa samhällets kostnadsutveckling för att säkerställa att beredskapen inte urholkas över tid.

Övrigt

Det finns en risk för att tillgången till – och förmågan att rekrytera – rätt kompetens kan komma att utgöra en begränsning när samhällets beredskap för ny kärnkraft ska byggas ut. De län som i dag har kärnkraft har förutsättningar att i viss mån stödja nya

kärnkraftslän, men inte i den omfattning som kan bli aktuell. Skulle beredskapen behöva stärkas i flera län samtidigt kan resurserna snabbt bli otillräckliga.

Gällande utredningens övriga förslag har länsstyrelsen inga synpunkter.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post. Beatrice Johansson 010-224 32 37, beatrice.m.johansson@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer eller ärendebeteckning vid kontakt med Länsstyrelsen. Du hittar numret uppe till höger på första sidan.

Detta yttrande skickas i kopia till

kn.cks.remisser@regeringskansliet.se

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Claes Lindgren med beredskapshandläggare Beatrice Johansson som föredragande. I den slutgiltiga handläggningen har också funktionschef Olivia Johnson, biträdande försvarsdirektör Stefan Borgman och verksjurist Sofie Sandberg medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.